

Jumalateenistus Nõos P, 05.09.21 kell 11.00, 14. pühapäev *post Trinitatis*

Lektsioonid: Ne 8:5–10; 1Ts 5:16–24

Pihikõne: Ap 2:36

Jutlus: Mt 11:25–30

Laulud: 322 (1–4); 317 (1–3, 4); 224 (1–4); 293 (1–3)

Tolsamal ajal ütles Jeesus: „Ma tänan sind, Isa, taeva ja maa Issand, et sa selle oled peitnud tarkade ja mõistlike eest ja oled selle ilmutanud väetitele! Jah, Isa, sest nõnda on see sündinud sinu head meelt mööda. Kõik on mu Isa andnud mulle, ja keegi muu ei tunne Poega kui vaid Isa, ega ükski tunne Isa kui vaid Poeg ja see, kellele Poeg seda iganes tahab ilmutada. Tulge minu juurde kõik, kes olete vaevatud ja koormatud, ja mina annan teile hingamise! Võtke enda peale minu ike ja õppige minult, sest mina olen tasane ja südameilt alandlik ja te leiate hingamise oma hingedele, sest minu ike on hea ja minu koorem on kerge!”

Tänase kirjakohta võiks jagada kolmeks osaks ja neid võiks pealkirjastada nt nii: ülistus, ilmutus ja pääsetee.

Esmalt ülistab (eestikeelses tekstis küll kraad lahjem „täna“) Jeesus oma taevast Isa, Looja Jumalat, et ta on andnud teadmise Jumala juurde viivast pääseteest mitte neile, kellest seda võiks arvata, vaid väetitele (täpsemalt lastele või lapsemeelsele täiskasvanuile).

Kes need väetid siis on?

Mõned peatükid Mt-s eespool, Mäejutluses (Mt 5:3–5) nimetab Jeesus õndsaks vaimus vaeseid, kurbi, tasaseid. Mt 9:12 ütleb Jeesus, et arsti ei vaja terved, vaid haiged, mitte õiged, vaid patused. Ja veidi hiljem Mt 9:36 võrdleb Jeesus väsitatud rahvahulka lammastega, kellel pole karjast.

Niisiis on väetid mitte ainult lapsed ja lapsemeelsed, kes valitseva arusaama kohaselt asjadest hästi aru ei saa ja elavad oma muretus maailmas, vaid ka need, kel on maailmas mingil põhjusel halb – kas ühiskondliku positsiooni, meeelseisundi või millegi muu mõttes.

Jumala juurde viiv pääsetee pole aga ilmutatud tarkadele ja mõistlikele, kelleks evangeeliumide kontekstis võib pidada varisere ja kirjatundjaid – haritud, tarku mehi, kes oskasid toora ehk juutide pühakirja valguses kõike seletada ja olid seetõttu enesekindlad, tundsid oma vajalikkust ühiskonnas. Niisiis pole teadmine pääseteest Jumala juurde antud neile, kes seda otsesest allikast, Jumala sõnast leida püüavad ja enda arvates leidnud on, vaid neile, kes ei pane lootusi enda suutlikkusele, vaid, nagu ütleb kuningas Taavet Ps 51:19, kelle vaim on murtud ja süda puruks löödud.

Jutlust ette valmistades tuli mulle mõte, et kas mina ise, kes ma täna teile siit kõrgest kantlist jutlust pean, pole mitte targa ja mõistliku kirjatundja rolli võtnud? Püüan ju minagi Pühakirja alusel tõde välja selgitada ja siis teile seda edasi anda? Ja minagi pean ju eelduseks võtma, et mul on õigus Piiblit niiviisi tõlgendada ja teile seda õpetada: muidu mul poleks ju õigus siin üldse seista!

Võib-olla jääb teadmine Jumala juurde viivast pääseteest minu eest hoopis varjatuks, sest Jumal pole seda mulle ilmutanud? Võib-olla on see ilmutatud hoopis teile, kes mind siin kuulate, ja mina peaksin hoopis teid kuulama? Või siis ikkagi pole, kuid mina oma „mõistlikkuse ja tarkusega“ olen nagu pime teejuht ja me kukume minu juhtimisel hoopis auku?

Ja kui niimoodi on, siis polegi sinna midagi parata, sest, nagu Jeesus ütleb, on see kõik toimunud Jumala head meelt mööda. Kes saaks Jumalale vastu astuda, kui ta on sellise plaani teinud!

Jätkem aga praegu need intrigeervad küsimused õhku ja vaadelgem meie tänasest kirjakohest järgmist lõiku, mille algul pealkirjastasin „ilmutus“.

Jeesus ütleb siin, et ta taevane Isa on kõik andnud tema kätte ja mitte keegi peale tema ei tunne Isa ja mitte keegi peale Isa ei tunne ka teda.

Niisiis, suletud ring! Kõlab väga pidulikult, umbes nagu Jh 1:1 „Alguses oli Sõna ja Sõna oli Jumala juures ja Sõna oli Jumal.“ Ja Jh 1:18: „Keegi ei ole iialgi näinud Jumalat.“ Vaid ainusündinud Poeg, kes on Isa rinna najal, on teda näinud.

Pidulik küll, kuid milline on siin siis meie osa? Millele võime loota meie, lihast ja luust inimesed?

Vastus on lihtne: Jeesusele!

Just viidatud Jh 1:18 ütleb evangelist: ainusündinud Poeg on oma Isast meile teate toonud. Ja meie kirjakohas teatab Jeesus, et Isa võib tunda ka see, kellele Poeg ise tahab seda ilmutada.

Kas võime siis teha järelduse, et kui Jumal, maailma Looja ongi tarkade ja mõistlike eest teadmise pääseteest Jumala juurde sulgenud – ja mina, ning võib-olla teiega kooski, olen sellest ilma jäetud –, siis Jeesus on selle pääsetee teatud tingimustel ikkagi kõigile avanud? Ma arvan, et võime!

Võib-olla on osa loodust selline, kellele Looja Jumal annab oma mõtetest teada vahetult? Võib-olla kuuluvad nende hulka lapsed ja lapsemeelsed, vaimus vaesed, kurvad, tasased, halvaks pandud ja vaenatud? Võib-olla on ka meie tänase maailma inimesed, kellest loeme või kuuleme kriisipiirkondadest edastatavaist uudistest, sellised, keda maailma Looja maha ei jäta ning kõneleb nendega otse südamesse?

Võib-olla on sellised meeleheitel rahvahulgad Afganistani sõjakoldes, USA tormikahjustuse piirkondades, Saksamaa üleujutuste piirkondades ja mujal? Meie kuuleme sellest uudistes ja mõtleme, et oh milline õnnetus, kuid tänane Jumalat, et meie seal ei viibi ja meiega on kõik hästi.

Aga kas pole see meie tänamine selline nagu variseril Jeesuse tähendamissõnas, kes läks koos tõlneriga pühakotta palvetama ja ütles oma palves Lk 18:11: „Oh Jumal, ma tänan sind, et mina ei ole niisugune nagu muud inimesed: röövijad, ülekohtused, abielurikkujad, ega ka niisugune nagu see tõlner.“

Isegi kui me ei pea maailmas kannatavaid ja meeleheitel inimesi röövijaiks, ülekohtusteks, abielurikkujaks, jääb meie süda nende suhtes reeglina külmaks ja me oleme õnnelikud, võib-olla tänane Jumalatki, et meie elu läheb rahulikult edasi.

Aga Jeesus ütleb, et ta tahab Isa mõtteid ilmutada ka teistele. Tarkadele ja mõistlikele, ükskõiksetele ja ebaõiglastele. Patustele. Sest Jeesus on surnud kõigi eest ega tee inimeste vahel vahet nende tarkuse, vanuse, soo või nahavärvi alusel.

Jeesus on surnud tõepoolest kõigi eest. Ka minu eest, kes ma siin kahtlesin, kas võin üldse siit kantslist piiblitarkusi alla hüüda. Ja teie eest, kes mind selles usaldada tahate. Ja Jeesus on koos oma surmaga kinkinud kõigile, kes teada tahavad, selle teadmise pääseteest Jumala juurde. Ning nüüd jõuame meie kirjakohta kolmanda ja viimase osa juurde: pääsetee.

Jeesus ütleb: „Tulge minu juurde kõik, kes olete vaevatud ja koormatud, ja mina annan teile hingamist!“ Seda lauset kasutame kirikus alati kutsena pihitalitusele. Ja see kutse on mõeldud tõepoolest kõigile, kes tunnevad end vaevatud ja koormatudena.

Ja kõik me seda tõepoolest oleme. Vaevatud ja koormatud pole mitte ainult need, kellest eelpool kõnelesin – kes on sattunud keset kriisi või kelle elu on muul põhjusel raske. Vaevatud ja koormatud on oma elus kõik, sest elu pole mitte kellegi jaoks alati ainult õnnelik. Vaevatud ja koormatud on targad ja mõistlikud, ükskõiksed ja ebaõiglased. Kõik, kellest me seda ei arvagi, sest näib, et nende elu läheb ju niigi hästi.

Sest meid kõiki vaevab juba meie patt, mis teeb meiega seda, mida me ei taha. Meid kõiki koormab surmahirm ja sunnib meid tegema valesid otsuseid.

Sellest kõigest tahab Jeesus meid vabaks teha ususemasse. Ainult et me peame võtma enda peale Jeesuse ikke ja temalt õppima. Mis see on?

See on see, mida Jeesus meile Pühakirjas õpetab. Muidugi evangeeliumides, millest pärineb ka meie tänane kirjakoht. Ja millest me leiame palju muud Jeesuse elu, surma ja õpetuse kohta. Kui Jeesus õpetab meid ka oma jüngrite ja apostlite kirjade läbi. Ja Jeesuse õpetuse leiame ka Vanast Testamendist, sest sealgi kõneleb Kolmainus Jumal, kes on ka Poeg.

Jumal on meie juurde läkitanud Sõna. Kes selle Sõna vastu võtab, leiab teadmise pääseteest Jumala juurde.

Kuid see teadmine ei tule enesekindla hoiakuga, enda peale lootes. Vaid see tuleb alandliku ja jumalakartliku hoiakuga. Kuidas selleni jõuda, kuidas seda õpetada?

Tuleb lihtsalt loota, et Jumal valmistab meid Jeesuse kutse järgimiseks ette. Ja olla kindel, et Jeesuse kutse tema juurde tulla kehtib igal pool ja kõigil aegadel. Selle kutse kestus on pikem kui meie eluiga ja tugevam kui surm. Sest see on kutse igavikku.

Aamen.